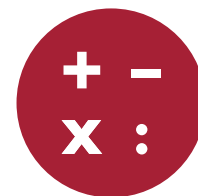

WISKUNDIGE TERMEN

TERM	ALBANEES	NEDERLANDS
 HET SYMBOOL	<i>simbol</i>	een teken dat je gebruikt in de wiskunde letters A B C, cijfers 4 5 6 en + x : - zijn tekens
 HET REKENTAALWOORD		een gemakkelijk woord voor termen in de wiskunde
 REKENEN	<i>llogaritje</i>	met getallen werken, oefeningen maken met getallen en cijfers
 BEREKENEN	<i>bej llogaritje</i>	een rekenoefening oplossen met rekenen
 UITREKENEN	<i>bej llogaritje</i>	door rekenen te weten komen, zoals berekenen
 HOOFDREKENEN	<i>llogari me mend</i>	rekenen uit het hoofd
 HANDIG REKENEN	<i>numerimin i dobishem</i>	met een trucje of een strategie tot een oplossing komen, bijvoorbeeld schrap de nul
 CIJFEREN		onder elkaar uitrekenen met een visuele voorstelling, niet uit het hoofd
 DE ZAKREKENMACHINE	<i>makine llogaritese</i>	apparaat waarmee je rekenoefeningen kan maken
 VERGELIJKEN	<i>krahasim</i>	dingen naast elkaar zetten en goed kijken of iets hetzelfde is of niet
 OMZETTEN	<i>ndryshoj</i>	anders zetten, veranderen of verwisselen
 INVULLEN	<i>mbush</i>	opschrijven
 OPZOEKEN	<i>kerkoje</i>	iets proberen te vinden in een boek of op het internet
 BENADEREN? (DE BENADERING)	<i>afersisht</i>	raden hoeveel het ongeveer is, schatten
 TOEPASSEN? (DE TOEPASSING)	<i>zbatohen</i>	iets gebruiken
 INTERPRETEREN	<i>interpretoj</i>	nadenken hoe je iets kan uitleggen, een verklaring geven
 DEFINIËREN	<i>detajaje</i>	nauwkeurig vertellen wat je willen zeggen
 DE DEFINITIE	<i>definitive</i>	nauwkeurige uitleg van een woord of term
 NAUWKEURIG	<i>me saktesi</i>	je past goed op dat je geen fouten maakt
 DE FORMULE	<i>formula</i>	bestaat uit letters of cijfers en gebruiken we om iets te berekenen
 HET RESULTAAT	<i>rezultati</i>	oplossing, antwoord, uitslag
 HET VRAAGSTUK	<i>problema</i>	een wiskundig verhaal waarvoor je een oplossing zoekt
 HET REKENPROBLEEM	<i>zgjidhje probleme</i>	is een vraagstuk, oplossen van een wiskundig verhaal
 DE TABEL	<i>tabele</i>	een lijst met cijfers netjes onder elkaar in vakjes
 TEKENEN	<i>vizatim</i>	nauwkeurig voorstellen met potlood of pen
 SCHETSEN	<i>skice</i>	een tekening maken met een potlood of met krijt, niet nauwkeurig tekenen
 HET OMGEKEERDE	<i>e kunderta</i>	als je de getallen van een breuk omdraait, andersom
 HET TEGENOVERGESTELDE	<i>e kunderta</i>	positief wordt negatief, en negatief wordt positief
DE VERZAMELING	<i>koleksion</i>	groep van dingen die je samen brengt en die 1 geheel vormen

GETALLEN

TERM	ALBANEES	NEDERLANDS
HET CIJFER	<i>shifer</i>	symbool waarmee je een getal schrijft, we hebben 10 cijfers 0 -> 9
HET GETAL	<i>numer</i>	nummer dat bestaat uit 1 of méér cijfers
DE GETALLENLIJN	<i>boshti numerik</i>	lange streep met daarop getallen, links van 0 negatief en rechts van 0 positief
DE GETALLENAS		is een getallenlijn, een lange streep met daarop getallen, links van 0 negatief en rechts van 0 positief
DE WAARDE	<i>vlerë</i>	de plaats van een cijfer in een getal bepaalt de waarde van dat cijfer
SCHATTEN	<i>vleresim</i>	uitrekenen hoeveel iets ongeveer is
AFRONDEN	<i>rumbullakos</i>	een mooi, rond getal ervan maken
OPTELLEN	<i>mbledhje</i>	getallen bij elkaar tellen, je mag ook zeggen bijtellen, toevoegen, bij elkaar doen
VERMEERDEREN	<i>shumezime</i>	groter maken door optellen, bijdoen, meer
MEER	<i>me shume</i>	groter in aantal
PLUS / ERBIJ / EN	<i>plus/atje/dhe</i>	een getal groter maken met een ander getal, je mag ook zeggen erbij, en
DE SOM	<i>shuma</i>	wat je krijgt als je getallen bij elkaar hebt opgeteld, resultaat van een optelling
SAMEN MET	<i>se bashku me</i>	bij elkaar, plus
AFTREKKEN	<i>zbritje</i>	je maakt een getal kleiner door een getal van een ander af te halen, je mag ook zeggen verminderen, wegnemen, wegdoen
VERWIJDEREN / WEGDOEN	<i>heqe</i>	wegnemen, weghalen, min
VERMINDEREN	<i>zbritje</i>	kleiner maken door aftrekken, wegdoen, min
MINDER	<i>me i vogel</i>	kleiner in aantal
MIN / ERAF	<i>minus</i>	een getal kleiner maken met een ander getal, je mag ook zeggen eraf
HET VERSCHIL	<i>shuma</i>	hoeveel heb je als je getallen van elkaar aftrekt, het resultaat van een aftrekking
VERDUBBELEN/ HET DUBBELE	<i>dyfishoje</i>	het getal + hetzelfde getal, 2 X het getal nemen
VERMENIGVULDIGEN	<i>shumezoi</i>	een getal een aantal keer een ander getal nemen
HET PRODUCT	<i>produkti</i>	oplossing van 2 getallen die je met elkaar hebt vermenigvuldigd, resultaat van een vermenigvuldiging
HET VEELVOUD	<i>dyfishi</i>	als je een getal met een ander getal vermenigvuldigt
DE KEER	<i>here</i>	maal
DE MAALTADEL	<i>tabela e shumzimit</i>	lijstje van vermenigvuldigingen, van klein naar groot
DELEN	<i>pjestim</i>	een getal splitsen in 2 of meer gelijke delen, je mag ook zeggen delen door
VERDELEN	<i>perpjestoi</i>	in gelijke stukjes splitsen
DE DELER	<i>pjesetues</i>	getal dat je gebruikt om te delen, het getal dat zegt in hoeveel delen je iets splitst

GETALLEN

2^{5,9}
3⁸

TERM	ALBANEES	NEDERLANDS
 HET DEELTAL	<i>dividend</i>	getal dat je gaat verdelen
 HALVEREN / DE HELFT	<i>ndaj me dysh/gjysme</i>	iets in 2 helften of stukken delen, je deelt door 2
 SPLITSEN IN GROEPJES	<i>ndare ne grupe</i>	je maakt kleine groepjes, je verdeelt in gelijke groepjes
 DE STAARTDELING	<i>ndarja e gjate</i>	visuele voorstelling van een deling
 HET QUOTIËNT	<i>heres</i>	wat je krijgt als je een getal hebt gedeeld door een ander getal, resultaat van een deling
 HET POSITIESHEMA		visuele voorstelling van een getal met Eenheden, Tientallen, Honderdtallen,... de waarde van een cijfer binnen een getal kan je lezen met het positiechema
 LENEN	<i>huazoj</i>	een Tiental halen bij het cijfer met een hogere waarde, bijvoorbeeld bij een aftrekking
 HET KOMMAGETAL	<i>numri pike</i>	getal met een komma erin
 HET DECIMAAL GETAL	<i>numri dhjetor</i>	is een kommagetal
 HET GETALDICTEE	<i>numri diktimin</i>	getallen juist leren schrijven
 RANGSCHIKKEN	<i>lloj</i>	in volgorde plaatsen, bijvoorbeeld van klein naar groot
 KLEINER DAN	<i>me pak se</i>	minder (in aantal) dan, <
 MINDER DAN	<i>ne</i>	kleiner dan
 GROTER DAN	<i>madh se</i>	meer (in aantal) dan, >
 MEER DAN	<i>mbi</i>	groter dan
 IS GELIJK AAN	<i>eshte e barabarte me</i>	is hetzelfde als, =
 DE MEDIAAN	<i>mediana</i>	het middelste getal van een rij getallen, gerangschikt naar grootte
 HET GEMIDDELDE	<i>mesatarja</i>	als je alle getallen optelt en deelt door het aantal getallen
 HET KLEINSTE GEMENE VEELVOUD	<i>shume pak te perbashket</i>	kleinste getal dat je kan delen door die 2 getallen
 DE GROOTSTE GEMENE DELER (GGD)	<i>emeruesi l madh i perbashket</i>	je zoekt de delers van 2 getallen en je kijkt welke deler de grootste is
 EVEN	<i>te njejte</i>	je kan het getal delen door 2
 ONEVEN	<i>numrat teke</i>	je kan het getal niet delen door 2
 POSITIEF	<i>pozitiv</i>	alle getallen groter dan 0
 NEGATIEF	<i>negativ</i>	alle getallen met een minteken, ze zijn kleiner dan 0
 NEUTRAAL	<i>neutral</i>	niet negatief maar ook niet positief

BREUKEN

TERM	ALBANEES	NEDERLANDS
 DE BREUK	<i>thyses</i>	een gebroken getal bijvoorbeeld $\frac{3}{4}$, is het resultaat dat je krijgt als je een geheel getal deelt door een ander geheel getal
 DE TELLER		getal boven de breukstreep
 DE NOEMER		getal onder de breukstreep dat zegt in hoeveel delen een geheel is verdeeld, uit hoeveel gelijke stukjes één ding bestaat
 DE BREUKSTREEP	<i>thyses</i>	horizontale lijntje tussen twee getallen, tussen de teller en de noemer
 DE STAMBREUK		een breuk waarbij de teller altijd 1 is
 GELIJKNAMIG		de noemer (wat onder de breukstreep staat) van 2 breuken is hetzelfde getal
 ONGELIJKNAMIG		de noemer van 2 breuken is niet hetzelfde getal
 VEREENVOUDIGEN	<i>thjeshtoj</i>	je deelt de teller en de noemer door hetzelfde getal, je maakt een breuk eenvoudiger/gemakkelijker
 HALVEREN	<i>pergjysmoje</i>	in 2 gelijke delen doen, de 2 delen zijn even groot
 DE HELFT	<i>gjysme</i>	1 van de 2 gelijke delen
 VERDUBBELEN	<i>dyfishoje</i>	2 keer zo groot maken, het getal + hetzelfde getal
 HET DUBBEL	<i>dyfishe</i>	2 keer zo groot

PROCENTEN

TERM	ALBANEES	NEDERLANDS
 VERKLEINEN	<i>pjestim</i>	kleiner maken door getallen te delen
 VERGROTEN	<i>shumezim</i>	groter maken door getallen te vermenigvuldigen
 DEVERHOUDING	<i>permbledhje</i>	de relatie die 2 dingen met elkaar hebben
 DEVERHOUDINGSTABEL	<i>tabela e shumezimit</i>	bij verhoudingen vergelijk je 2 dingen met elkaar en die 2 dingen kan je in een visuele tabel schrijven
 DE SCHAAL	<i>shkalle</i>	het getal waarmee je zegt hoeveel keer je iets groot maakt of klein maakt
 DE LIJNSCHAAL	<i>shkalle linje</i>	een lijn met streepjes of met getallen waarmee je zegt hoe groot, hoe lang of hoe hoog iets is
 HET PROCENT/PERCENT	<i>per qind/per qind</i>	verhouding tussen getallen, zo veel op 100, het honderdste deel
 HET PERCENTAGE	<i>perqindje</i>	getal waarmee je zegt hoeveel procent je hebt, hoeveel per honderd
 DE PROCENTENSTROOK		een balkje met procenten en toont de verhouding tussen het deel en het geheel

METEN

TERM	ALBANEES	NEDERLANDS
 METEN	<i>matje</i>	kijken hoe groot, lang, breed of hoog iets is
 DE MAAT	<i>mase</i>	hoe groot of klein iets is, uitgedrukt in een getal of letter zoals m van meter, gr van gram en L van liter
 DE LENGTEMAAT	<i>matje gjatesie</i>	maat om te kijken hoe hoog of hoe lang iets is, bijvoorbeeld 1 meter
 DE INHOUDSMAAT	<i>matje e kapacitetit</i>	maat om de inhoud te kennen, bijvoorbeeld 1 liter
 DE MAATBEKER	<i>filxhan mates</i>	een beker met cijfers erop, zo kan je tellen hoeveel er in de beker is bijvoorbeeld in liter of gram
 HET GEWICHT	<i>peshe</i>	hoeveel kilogram iemand of iets weegt
 DE WEEGSCHAAL	<i>peshore</i>	toestel of apparaat om mensen en dingen te wegen
 WEGEN	<i>peshoj</i>	kijken met een weegschaal hoe zwaar iemand of iets is
 MM / CM / DM / M / DAM / HM / KM		millimeter = 0,001 m centimeter = 0,01 m decimeter = 0,1 m meter = 1 decameter = 10 m, 1 hectometer = 100 m, 1 kilometer = 1000 m
 ML / CL / DL / L / DAL / HL		milliliter = 0,001 l, 1 centiliter = 0,01 l, 1 deciliter = 0,1 liter = 1 decaliter = 10 l, 1 hectoliter = 100 l
 GR / KG / TON		gram = 0,001 kg, kilogram = 1, 1 ton = 1000 kilogram
 HET BEDRAG	<i>cmimi</i>	hoeveel geld je moet betalen, bijvoorbeeld met munten of briefjes
 DE MUNT	<i>monedhe</i>	stukje metaal met een foto, met muntjes kan je betalen
 HET BRIEFJESGELD	<i>kartmonedhe</i>	stukje papier met een foto, je kan met briefjesgeld betalen
 HET BIJJET	<i>kartmonedhe</i>	is briefjesgeld, stukje papier met een foto
 HET WISSELGELD	<i>resto</i>	het geld dat je terugkrijgt in de winkel als je iets koopt
 GEPAST BETALEN	<i>pagese fikse</i>	je betaalt met de juiste muntjes en het juiste briefjesgeld, je krijgt geen wisselgeld
 TERUGGEVEN	<i>ktheje</i>	geven aan de persoon van wie het is
 DE TIJD	<i>kohe</i>	hoelang iets duurt, bijvoorbeeld alle seconden, minuten, uren, dagen... samen
 DE EEUW	<i>shekull</i>	100 jaar
 HET DECENNIUM	<i>dekade</i>	10 jaar
 HET JAAR	<i>vit</i>	365 dagen, 52 weken, 12 maanden
 HET SCHRIKKELJAAR	<i>vit i brishte</i>	366 dagen, de maand februari heeft 29 dagen en geen 28
 HET SEMESTER	<i>semester</i>	6 maanden, je mag ook zeggen een half jaar
 HET TRIMESTER	<i>tremujor</i>	3 maanden
 HET KWARTAAL	<i>cerek</i>	laatste 3 maanden van het jaar, je mag ook zeggen het vierde deel van het jaar
 HET SEIZOEN	<i>sezon</i>	de lente, de zomer, de herfst en de winter zijn seizoenen
 DE MAAND	<i>muaj</i>	ongeveer 30 dagen, een jaar bestaat uit 12 maanden
 DE WEEK	<i>jave</i>	periode van 7 dagen

METEN

TERM	ALBANEES	NEDERLANDS
 DE DAG	<i>dite</i>	periode van 24 uur
 HET ETMAAL		is een dag, periode van 24 uur
 HET UUR	<i>ore</i>	60 minuten
 HET HALF UUR	<i>gjysme ore</i>	30 minuten
 DE MINUUT	<i>minute</i>	60 seconden
 DE SECONDE	<i>sekonde</i>	1 zestigste deel van een minuut
 KWART OVER/NA	<i>e nje cerek</i>	kwartier later dan
 KWART VOOR	<i>pa nje cerek</i>	kwartier eerder of vroeger dan
 ANALOOG	<i>analog</i>	een horloge of een klok met wijzers
 DIGITAAL	<i>dixhital</i>	een horloge of een klok met cijfers, niet met wijzers
 HET DAGVERLOOP	<i>programi ditore</i>	hoe de dag eruit ziet in uren en met activiteiten
 DE DAGINDELING	<i>programi ditore</i>	structuur van een dag, hoe de dag is verdeeld
 DE OCHTEND / 'S MORGENS	<i>mengjes</i>	eerste stuk van de dag
 DE VOORMIDDAG	<i>paradite</i>	tijd van 9 uur tot 12 uur
 DE MIDDAG	<i>dreke</i>	het midden van de dag, om 12 uur
 DE NAMIDDAG	<i>pas dreke</i>	tijd van 12 uur tot 18 uur
 DE AVOND	<i>mbremje</i>	deel van de dag tussen 18 uur en 24 uur
 DE NACHT	<i>nate</i>	tegenovergestelde van dag, van 24 uur tot 6 uur
 DE SNELHEID	<i>shpejtesi</i>	hoe snel of hoe traag iemand beweegt
 OVER	<i>mbase</i>	verder dan, voorbij
 VOOR / NA	<i>para/pase</i>	eerder of vroeger dan / later dan